

Sıradan Olanın Derinliği: *En Mutlu Gün*

DR. ÖĞR. ÜYESİ İMGE KINA*

Öz

Kısa öykü türünün güçlü isimlerinden biri olan ve Anton Çehov tarzı hikâyeler kaleme almasıyla bilinen Viktoriya Tokareva, XX. yüzyıl Rus edebiyatının önemli yazarlarından. Ortaya koyduğu eserlerde öncülü olan Çehov gibi sıradan, gündelik konuları işleyen ancak bu konularda derin anlamlar barındıran yazar, çağdaşlarından yaşadığı toplumu önemsiz gibi görülen hikâyeler üzerinden net bir şekilde aktarmasıyla ayrılır. Çağdaş Rus kadın yazarlar arasında da yer alan Tokareva'nın modernleşme dönemindeki Rusya'ya özgü sorunları ve bu sorunların çözümünü kendi bakış açısıyla yansıtması, onun kadın nesri içinde güçlü bir duruş sergileyerek öne çıkmasını sağlamıştır. Onun mizahi bir dille yazdığı ve gündelik hayatın çeşitli yansımalarıyla donattığı eserlerinin ortak noktası, insanlığın varoluşundan günümüze kadar hep tartışlagelen mutluluk kavramı üzerine kışkırtıcı sorgulamalarını sürdürmesidir. Mutluluk olgusunun ise kişinin yaşamında hangi içsel ya da dışsal etkenlere bağlı olarak ortaya çıktığı sosyal bilimlerin pek çok alanında ele alınmış felsefe, sosyoloji, psikoloji, din ve edebiyat gibi disiplinler de bu tartışmanın odak noktasında yerlerini korumuştur. Çalışmada Rus yazar Viktoriya Tokareva'nın *En Mutlu Gün* başlıklı eserinde cevabı aranan mutluluk tanımı düşünürlerinin mutluluğa bakış açıları üzerinden değerlendirilmiş ve bu görüşler öyküde geçen karakterler bağlamında incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rus edebiyatı, Sovyet edebiyatı, Mutluluk, Tokareva, Çehov

THE DEPTH OF THE ORDINARY: *THE HAPPIEST DAY*

Abstract

Viktoriya Tokareva, one of the strongest names in the short story genre and known for writing stories in the style of Anton Chekhov, is one of the important writers of twentieth century Russian literature. The author, who, like her predecessor Chekhov, deals with ordinary, everyday subjects in her works, but harbours deep meanings in these subjects, differs from her contemporaries by clearly conveying the society she lives in through stories that seem insignificant. Tokareva, who is also among the contemporary Russian women writers, has come to the fore with her strong stance within women's prose, reflecting the problems specific to Russia during the modernization period and the solutions to these problems from her own perspective. The common point of her works, written in a humorous language and decorated with various reflections of daily life, is that she continues her provocative questioning of the concept of happiness, which has always been a subject of debate since the existence of humanity. The fact that the phenomenon of happiness emerges depending on which internal or external factors in a person's life has been discussed in many fields of social sciences, and disciplines such as philosophy, sociology, psychology, religion and literature have maintained their place at the focal point of this discussion. In this study, the definition of

* Artvin Çoruh Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Rus Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, imge_kina@artvin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3321-2785

Gönderilme Tarihi: 4 Eylül 2024

Kabul Tarihi: 3 Ekim 2024

happiness, the answer to which is sought in Russian writer Viktoriya Tokareva's *The Happiest Day*, is evaluated through the perspectives of philosophers on happiness and these views are analysed in the context of the characters in the story.

Keywords: Russian literature, Soviet literature, happiness, Tokareva, Chekhov

GİRİŞ

Mutluluk, her bireyin yaşamında amaç konumuna yükselen çeşitli araçlarla desteklenip ulaşılmaması arzu edilen bir olgudur. Her birey kendi dünya görüşünden hareketle mutluluğa ulaşmayı amaç edinin kişisel yaşantısında da bu amaç uğruna savaşlar verir. Genel inançlar kişinin mutluluğa ulaşmasını kişinin haz noktasında yaşadığı tatmin olarak ifade etse de mutluluğun aslında bir oluş biçimi, bir süreklilik hali olduğu düşünülebilir. Kişilerin bulunduğu durum, yaşadıkları olaylar, hayattan beklentileri mutluluk tanımlarını farklılaştırır da bu olgunun aslında kişinin belirlediği amaçlara en erdemli yollardan ulaşmak olduğu söylenebilir. Bu açıdan erdeme aykırı kazanılan mutluluğun iç huzuru zedeleyen nihayetinde kişiyi o oluş halinden uzaklaştıran bir kavram olduğu da ileri sürülebilir. Buna benzer pek çok şekilde tanımlanabilen mutluluk olgusunun aslında ne olduğu kişiden kişiye göre değişiklik gösterir.

Tanımlı, ne olduğu geçmişten günümüze tartışılmaya devam eden mutluluk olgusu pek çok disiplin tarafından ele alınır. Bu olgunun bu denli tartışmaya açık olması Din felsefecisi Fatma Baynal tarafından şu sözlerle ifade edilir:

“Aristoteles’ten Farabi’ye, Kant’tan Fromm’a kadar filozofların ve psikologların ortak konusu olan mutluluk, günümüzde de ele alınmaya devam etmektedir. Her bireyin arzu ettiği ve erişmek istediği bir duygu olan mutluluğun mahiyetine dair farklı görüşler vardır. Mutluluk ile ilgili yapılan tanımlarda bireysel veya dış etkenler üzerinde durulmaktadır. Bu tanımlamalara göre mutlu olmak için olumlu düşünceden, insan ilişkilerine, ekonomik koşullardan dindarlığa kadar geniş bir yelpaze söz konusudur. Felsefede, mutluluğun kaynağının ne olduğu araştırılmış; insanların nasıl mutlu olacağı ile ilgili çeşitli görüşler ortaya konulmuştur” (Baynal, 2020, s. 251).

Bu bağlamda çalışmada düşünürlerin bakış açılarından hareketle Viktoriya Tokareva’nın “En Mutlu Gün” (**Самый счастливый день-1990**) adlı eseri temele yerleştirilerek gerçek mutluluğa dair arayışlar irdelenecektir.

TOKAREVA’DA MUTLULUK ARAYIŞI

Araştırmacılar tarafından Çehov geleneğini sürdürdüğü ileri sürülen Viktoriya Tokareva, XX. yüzyıl Rus edebiyatı öykücülerindendir. Yaratıcılığı çağdaşlarından insanların kişilik özelliklerini, yaşam koşullarını ve psikolojik dönüşümlerini sıradan bir biçimde aktarmasıyla ayırt edilen yazar, aynı zamanda çağın portresini kendine has özellikleri çerçevesinde yansıtmalarıyla da bilinir. Yaşamını, izlenimlerini ve olayları “*hayatın anlamı hayatın kendisindedir*” (Kondraşeva, 2021, s. 124) şeklindeki söylemiyle ifade eden Tokareva, bir anlamda Çehov tarzı öykücülüğün koşulu olan olağanlığa vurgu yapar. Yaratıcılık için de aynı şeyi belirten yazar, yazmanın her yaratıcı çalışma gibi kendini anlatmak olduğunu “*yazmanın anlamı sürecin kendisindedir*” (Kondraşeva, 2021, s. 124) cümlesiyle açıklar. Yazarın “Yalansız Bir Gün” (**День без вранья**) başlıklı ilk kısa öyküsü *Molodaya*

Gvardiya dergisinde 1964 yılında, "Olmamış Şeyler Hakkında" (**О том, чего не было**) adını verdiği ilk kısa öykü kitabı ise 1969 yılında yayımlanır. Romanlar, denemeler ve uzun öykü türüne örnek gösterilen eserler kaleme almış olmasına rağmen yazar genel olarak kısa öyküleri ve novella tarzı eserleri ile bilinir. "Edebiyat Dersi" (**Урок литературы**), "Mimino" (**МИМИНО**) gibi eserleri senaryoya uyarlanan ve bu filmlerle Moskova Film Festivali'nde altın ödül kazanan yazarın tanınırlığı daha da artar (Kondraşeva, 2021, ss. 123-124).

Rus araştırmacı Kondraşeva'ya göre Tokareva'nın yaratıcılığı sıradan durumları kendine özgü bir şekilde renklendiren yumuşak ve ince bir mizahla karakterize edilirken karakterlerin içinde bulunduğu durumlar, karakterlerin diyalog ve analogları ironik bir tona sahiptir. Düzyazılarında, kurmaca dünya ile gerçek dünya karşılıklı olarak birbirlerini etkilemekte ve iç içe geçerek yeni bir gerçeklik oluşturmaktadır. Bu bağlamda yazar biyografik malzemeyi de dönüştürerek kendi yaratımında dünya görüşünü de gözler önüne serer (Kondraşeva, 2021, s. 124). Genel anlamda bakıldığında yazarın yaratıcılığı Tan'ın aktarımıyla şu ifadelerle belirtilir: "Tokareva'nın sanatı tarihsel bir boyutta incelendiğinde yaşamın kendisi gibi aynı, sıradan, hep aynı tonda ilerleyen bir havadadır; eğer onu günlük yaşam gibi düşünürseniz öyle görürsünüz, aynı şekilde şaşırtıcı olarak nitelendirirseniz de öyle. Tabii onun sistemini bilerseniz, eserlerinin dayanağını kavrayabilirsiniz!" (Tan, 2012, s. 22). Bu bağlamda sıradan bir nesnenin öyküsünde bile derin anlamlar barındıran Çehov gibi Tokareva'nın öykülerinde de bilinen sıradanlığın nasıl algılandığının aslında okurun bakış açısıyla paralellik gösterdiği ileri sürülebilir. Çalışmamızın konusunu oluşturan ve yazarın 1990 yılında kaleme aldığı "En Mutlu Gün" adlı eseri ise, öykü kahramanlarının sıradan olan yaşamlarında mutluluk arayışlarının temelini felsefi boyutta incelemek adına ele alabileceğimiz önemli eserlerdendir.

1990'ların başındaki Rus yaşamını anlatan eser, öğretmenin öğrencilerine hayatlarındaki en mutlu gün üzerine bir kompozisyon yazmasını istemesiyle başlar. Öğretmenin öğrencileriyle mutluluk hakkında bir tartışma başlatması öğrencilerine insanoğlunun varoluşunun evrensel amacı olan mutluluk arayışını sorgular. Öğrencilerden her birinin bu soruya farklı cevaplar vermesi ile mutluluk kavramının özünü kavramak, tanımlamak ve bu olguya dair tutumları belirlemek insanoğlunun bireyselliğine ve bu bireyselliğin altında yatan olguyu daha net anlamamıza olanak sağlar. Genel anlamda Tokareva açısından mutluluk olgusu Tan'a göre şu cümlelerle karşılık bulur: "Tokareva'nın eserlerinin okurlarca benimsenmesi yazarın onlara yardımı dokunan bir dost eli gibi kafalardaki sorulara bir cevap niteliği taşır. Her öykü kendi içinde farklı özellikler taşısa da ortak bir düşüncede birleşir. O da, günlük yaşamın farklı sıkıntıları ve her şeye rağmen her gün yeniden başlayan mutluluk arayışındır" (Tan, 2012, s. 22). Ele aldığımız eserde de mutlu olmanın faydacılıkla, başarıyla, erdemli olmakla, aile birlikteliğini sağlamakla, amaca ulaşmakla, amaca ulaşmak adına gidilen yolla ya da henüz yaşanmamış olan güzel günler adına duyulan umutla bağlantılı olması bu olgunun çeşitli bakış açıları üzerinden değerlendirilmesine olanak sağlar. Bu açıdan öykü karakterlerinin mutluluğu tanımlamak adına verdiği cevaplar her ne kadar küçük çocukların bakış açılarını yansıtırsa da genel düzlemde insanoğlunun hayattan beklentileriyle bağlantılı olduğunu söylenebilmek.

Mutluluk konusu üzerine görüşlerini yansıtan Antik Çağ düşünürü Sokrates'e göre, yalnızca iyilik ve erdem yasalarına göre yaşayan insanlar gerçek mutluluğa ulaşabilir. Başka bir deyişle düşünür, gerçek mutluluğun kişinin iyi ve kötü ayrımının yapılabilmesiyle alakalı olduğunu ileri sürer. Bu bakış açısından hareketle iyi olanı istemek yani erdemli olan davranışları sergilemek insanı mutluluğa götürecektir. Şevçenko'nun aktarımıyla "Yalnızca erdemli insan mutludur... Erdemsiz ve kötü düşünceye sahip bir insan her zaman mutsuzluğa mahkûmdur" (Şevçenko, 2022, s. 224) ifadesini kullanan Sokrates mutluluğun karşılığını iyi erdemde bulur. Bu açıdan bakıldığında Öğretmen Marya Efremovna, Sokrates'in bakış açısıyla paralellik yaratarak bu düşüncesini eserde "bir insan ancak başka insanlar için iyi şeyler yaptığında gerçekten mutlu olur" (Tokareva, 2018, s. 165) cümlesiyle ifade eder. Düşünürü göre mutluluk ancak erdemli olmakla kazanılır. Vatandaş'a göre "erdem ne olduğunu göstermeye çalışan, felsefi öğretilerinde evrensel ahlâk yasasına ulaşmayı hedefleyen Sokrates, sorgulanmamış bir yaşamın yaşam olmayacağını söyleyerek bilgiye ahlâki bir değer katmıştır" (Vatandaş, 2017, s. 3). Bu düşünce ise ders süresince mutluluğun ne olduğunu anlamaya çalışan eserin ana karakteri olan küçük kıza anlamlı gelmemektedir. Çünkü annesiyle birlikte ayakkabısını kaybetmiş sarhoş bir adamı evine götürmesi küçük kız için erdemi yansıtan bir davranıştır ancak bu onun mutlu olacağı bir gün şeklinde ifade edilememektedir. Küçük kızın mutluluğu tanımlarken "Dört ay önce bir pazar günü babamla birlikte sinemaya gittikten sonra doğrudan büyükannemin evine gittik. Böylece iki kat eğlence yaşamıştık" (Tokareva, 2018, s. 165) şeklinde kullandığı ifadeler öğretmen Marya Efremovna'nın savunduğu Sokrates'in mutluluk düşüncesine uygun düşmemektedir.

Eserde geçen bir diğer karakter olan Maşa Gıvozdeva ise matematik alanında çok başarılı, bilime çok düşkün yetenekli bir kızdır. Onun hayatının en mutlu günü eski sinkrotronların patladığı ve ona yenisini verdikleri gündür. Küçük kıza göre arkadaşı Maşa hangi fakülteyi seçeceğini bile şimdiden bilir. Bu durum küçük kızın bakış açısıyla "Onun bir hayat amacı vardı" (Tokareva, 2018, s. 165) cümleleriyle belirtilir. Eserde geçen ifadelerle göre Maşa'nın okul bittikten sonra entelektüel birine dönüşecek olması ve zekâsının insanlık için çok fayda getireceğine inanması Sokrates'in öğrencisi olan Platon'un doğruluk ve bütün öteki değerler insanı iyiye götürürse yararlı olabilirler düşüncesiyle örtüşür. "Devlet" eserinde mutluluğun iyi, faydalı olan şeyle bilgiyi eşleştirmesi olduğunu ifade eden Platon'un mutluluk düşüncesinin özünde şu görüş mevcuttur: "Platon, iyi ve erdem üzerine ahlâk felsefesini temellendirir. En iyiyi veya mutluluğu bulmayı hedefler. Mutluluğu da iyi edimde arar. Bunun için idealara yönelir. İdealardaki uyum durumunu insan iç dünyasında yakalarsa mutlu olabilir" (Vatandaş, 2017, s. 4). Öyküde adı geçen Maşa da mutluluğu iyi olan, faydalı olan eylemleri bilgiyle harmanlamakta bulmasıyla Platon'un öğretilerini yansıttığı ileri sürülebilir. Çünkü gerçekten de Maşa'nın en büyük hedefi bilimle iyiliği bir arada tutmakla bağlantılıdır. Maşa'nın yazdıklarını okuyan küçük kız hâlâ mutluluğun gerçekten ne olduğunu sorgular ve bir gün radyo yayınından mutluluk hakkında geçen mutluluğun amaca ulaşmak olduğu şeklindeki düşünceleri dile getirerek "Mutluluk, bir şeyi istediğiniz ve ona ulaştığınız zamandır. Çok daha büyük bir mutluluk ise bir şeyi çok istediğiniz ve ona ulaştığınız zamandır. Ama onu elde ettiğinizde, mutluluk sona erer çünkü mutluluk doyuma giden yoldur, doyumun kendisi değil"

(Tokareva, 2018, s. 166) şeklindeki duyduklarını düşünür ve mutluluk arayışı üzerine düşünmeye devam eder.

İslam filozoflarından Ebu Yusuf Yakub bin İshak el-Sebbah el-Kindî'nin mutluluk hakkındaki görüşlerine bakıldığında ise düşünürün mutluluğu ancak aramakla bulunan bir olgu olarak yorumladığı ileri sürülebilir. Düşünüre göre insanın kendini, mutluluğunu engelleyecek durumlardan kurtarması gerekir bu da kendisine üzüntü verecek olgulardan kaçınmasıyla mümkündür. Eserde de yaşamının aslında anlatılmayacak kadar şahane olduğunu düşünen küçük kız, annesine insanların ne için yaşadığını sorar. Annesi insanların acı çekmek için yaşadığını ve bunun çok normal olduğunu dile getirir. Annesiyle tamamen tezat düşünen babası ise acı çekmenin aptallar için normal olduğunu söyleyerek "insan mutluluk için yaratılmıştır" (Tokareva, 2018, s. 167) cevabını verir. İslam düşünürü Kindî'nin *Üzüntüden Kaçınmanın Çareleri* adlı kitabında yer alan düşüncelere göre insan elinden geldiğince mutlu olmanın yollarını aramalıdır. Düşünür, insanın elinden geldiğince mutluluk için çabalaması ve mutsuzluktan uzak durması gerektiği görüşündedir. Bunun da ancak insanın gerçekleştirebileceği durumları istemesiyle mümkün olacağını belirterek başaramayacağı şeyleri isteyen bir kimsenin istekleri gerçekleşmediği zaman mutsuz olacağı görüşüne sahiptir (Kindî, 2014, s. 296). Dolayısıyla insan ancak yaratılış doğası takdirinde isteklerde bulunmalı ve hayat amacını da bu doğrultuda oluşturmalıdır. İnsanlar kendini üzüntüye sürükleyecek şeyler yapmamalı ve hayattaki çeşitli olumsuz olayları geçici olarak görmelidir. Bunun yanı sıra Rus felsefesi uzmanı Pavlova'nın aktarımıyla düşünür, kaybedilmesi muhtemel olan ve daha sonra üzüntü ve hayal kırıklığına neden olacak şeyleri sınırsızca elde etmeye çalışmamamızı tavsiye eder (Pavlova, 2021, s. 933). Bu açıdan bakıldığında küçük kızın babasının mutluluk hakkındaki düşüncelerinin Kindî'nin bakış açısına uygun düştüğü, mutluluğu da mutsuzluğu da insanın kendi seçimi doğrultusunda olduğuna inandığı söylenebilir.

Babasıyla mutsuz olduğunu ileri sürerek boşanmak istediğini söyleyen annesine:

"Sen yüzde yüz mutlu olan birini nerede gördün? Sokağın karşısında çalışıyorsun, işini seviyorsun, herkes sana saygı duyuyor Hayatta bir yerin var. İşte şimdiden yüzde elli. Ben başarılı bir çocuğum. Sağlıklı ve gelişmişim. Bir yüzde kırk beş daha. Herhangi bir hastalığın yok bu da yüzde bir. Al sana yüzde doksan altı. Yüzde doksan altı mutlusun. Geriye yüzde dört kalıyor ama yüzde yüz mutlu birini nerede gördün? Birini bile söyle!" (Tokareva, 2018, s. 168)

cevabını veren küçük kıza göre annesi başkalarının mutluluğu ya da mutsuzluğuyla ilgilenmeyip kendinde eksik kalan yüzde dört için büyük acılar çeker. Bu açıdan bakıldığında annesinin Schopenhauer'un mutluluğa ulaşmanın imkânsız olduğu düşüncesini benimsediği ileri sürülebilir. Düşünür, mutluluğun bir aldatmaca olduğunu, hayat insanlara bir güzellik veriyorsa onu geri almak için verdiğini, bu bağlamda insanlar tarafından en çok tutunulan olgu olan mutluluğun da geçici olduğunu ileri sürer. Arthur Schopenhauer'un, "Uzağın cazibesi bize cennet gibi güzellikler gösterir ancak onların cazibesine kapıldığımızda optik bir yanılsama gibi yok olurlar. Bu nedenle mutluluk her zaman gelecekte ya da geçmişte yatar. Bu nedenle şimdiki zaman bizi asla tatmin etmez dolayısıyla bizi aldatan umut duygusudur" (Schopenhauer, 2020, s. 181.) şeklinde ifade edilen düşüncesiyle annesinin görüşleri paralellik göstererek mutluluk halinin devamlılığının insan doğasına aykırı olduğu ileri sürülebilir. Bu açıdan bakıldığında insan, edindiği haz ve tatminle yetinmeyip hayatı boyunca hep başka şeyler dilemektedir. Dolayısıyla küçük kızın annesi de mutlu

olmayı bir türlü beceremez hatta öykünün sonunda kızın mutluluğu tanımlarken kullandığı lezzetli bir sofraya bile annesine güzel gelmez.

Kızın annesinin karakter yapısına, düşünce biçimine tezatlık oluşturan sınıf arkadaşı Lenka'nın annesi ise her daim mutludur. Kadın, üç çocuğunu kocası olmadan büyütmesine, maddi durumunun kötü olmasına üstelik annesinin de kör olmasına rağmen hayata daima olumlu bakar. İki kedileri bir de köpekleri olan bu aile hep neşeli ve gürültülüdür. Çünkü annesinin hüznü konuları düşünmeye vakti yoktur. Bu durumu hayatta mutlaka mutlu olacak şeyler bulmanın mümkün olduğuna inanan kadının Aristoteles'in "eudaimonia" olarak bilinen mutluluk anlayışına atıfta bulunduğu ifade edilebilir. Rus felsefeci Minnullina'nın öğrencileriyle kaleme aldığı *Antik Çağ Felsefesinde Mutluluk Anlayışı* başlıklı çalışmaya göre Aristoteles, mutluluğa dış etkenlerde ulaşmaktan ziyade kendi özümüzde bunu bulmak durumunda olduğumuzu ifade eder. Eudaimonia, kısa süreli bir mutluluk duygusundan ziyade bir bu mutluluğun sürekliliğini ve sürdürülebilirliğini temel alır. Mutluluğun kaynağı, kişiye neşe ve ahlaki tatmin getiren ruhun erdemli olmasıyla bağlantılıdır, çünkü en yüksek iyi hem mutluluk hem de amaçtır. Mutluluğun eğlence ve anlamsız uğraşlarda değil, sosyal çabalarla ortaya çıktığına inanır. Mutluluğu bir yazgı veya doğuştan gelen bir şey olarak nitelendirmeyen düşünür, mutluluğun akılla ve kendi özünü gerçekleştirmeyle bağlantılı olduğunu üstelik kişinin bunu istemesi gerektiğini söyler (İlyuza vd. 2019, ss. 234-235). Bu açıdan bakıldığında Lenka'nın annesinin de Aristoteles'in düşüncesiyle örtüşerek her durumda mutluluğu bir olma hâli olarak gördüğü ve mutlu kalmayı hedef haline getirdiği ileri sürülebilir.

Küçük kıza bakıldığında ise ona mutluluk verecek şey en başta dokuzuncu sınıfa geçecek olmasıdır. Bir de eski montunun yerine yenisini almayı hayal eden kız, yazacağı kompozisyonda kendini öğretmeni Marya Efremovna'nın dediklerine uygun bir yazı kaleme almak zorunda hisseder. Faydacılığa önem verdiğini, iyi ve erdemli biri olduğunu göstermek adına ilk başta okul çevresine ağaç dikmesi gerektiğini anlatmaya karar veren kız, mutluluğu sırf öğretmeni beğensin diye bununla ilişkilendirir. Kompozisyona bir kitapta okuduğu: "Her insan hayatı boyunca bir ağaç dikmeli, bir çocuk sahibi olmalı ve yaşadığı dönem hakkında bir kitap yazmalıdır" (Tokareva, 2018, s. 169) cümlelerini aktarmaya karar veren kız, en sonunda kendi içinde muhasebe yaparak dürüst davranmaya karar verir. Babası ve ninesiyle geçen günün onu çok mutlu ettiğini düşünür ve yazısında bu günü anlatmaya başlar. Sınıf arkadaşlarının yazıları ve kızın yaşam adına edindiği tecrübelerin bir yansıması olarak asıl mutluluk kız için tüm ailesiyle bir arada olmaktır. Masada oturup birlikte balık yediği günü anlatan ama aslında asıl mutluluğun yemek değil ortam olduğunu düşünen, herkesin onu çok sevdiğini ve kızın da herkesi çok sevdiğini ve sevgiyle fayda getirdiğini üstelik herkesin aynı şeyi hissettiğini anlatan kız bir tek annesinin mutlu olmadığına tanık olur. Mutluluğu: "Bir ağaç gibiydik. Büyükannem kökü, babam gövdesi, ben ise güneşe uzanan dallarıydım. Ve bu anlatılamayacak kadar harikaydı" (Tokareva, 2018, s. 170) cümlesiyle belirtir. Ancak öykünün sonunda yer alan "Ve henüz en mutlu günümü yaşamadım. O benim önümdeki günlerde" (Tokareva, 2018, s. 170) ifadesi ile küçük kızın aslında mutluluğa dair tanımının umudu daima korumak olduğu çıkarımını yapmamıza olanak tanır. Bu açıdan bakıldığında küçük kızın

mutluluğa dair tanımının Schopenhauer'un düşüncesiyle tezatlık oluşturduğu daha çok Kindi'nin bakış açısıyla örtüştüğü ileri sürülebilir.

SONUÇ

Tokareva'nın sıradan olanın öyküsünü kaleme aldığı "En Mutlu Gün" adlı eserde mutluluğun ne olduğuna farklı karakterlerin kişisel düşünceleri üzerinden bir yanıt aranmaya çalışılmıştır. Sokrates, Platon, Aristoteles, Kindi ve Schopenhauer gibi düşünürlerin görüşlerinin öykünün farklı karakterinde yansması aslında ebediyen tartışılan mutluluk olgusunun günümüzde dahi farklı bakış açıları tartışıldığını anlamamıza olanak sağlar. Öykünün ana karakteri olan küçük kızın sırf çıkarlarının ve isteklerinin gerçekleşmesi için hissettiği düşünceleri yansıtması ilk başta mutluluğu amaçtan ziyade araç olarak görme fikrinde olduğu çıkarımına varmamızı sağlar. En sonunda içsel muhasebesini yapan, kişisel çıkarlarından arınarak gerçek mutluluğu tanımlama amacıyla olan kız en derinlerinde bu duygunun birliktelikten geldiğini ve sevdiği insanlarla geçirdiği günün ona mutluluk verdiğini belirtir. Bu, küçük kız için mutluluk sebebidir ancak öğretmenin istediği en mutlu günü ise değildir. Küçük kız umuda tutunarak güzel olacak günlerin onu beklediğinden emin bir şekilde ulaşılması hedeflenen en mutlu günün gelecekte olduğuna inanır. Bu açıdan öykünün sıradan bir kompozisyonu konu alan ancak okuyucuya farklı perspektifler sunan bir derinliği olduğunu söylemek mümkündür. Mutluluk ise kişiden kişiye tanımı değişen bir olgu olarak tartışılmaya devam edecektir.

KAYNAKÇA

- Baynal, Fatma (2020). "Mutluluk Kavramının Felsefi, Psikolojik ve Dini Açıdan İncelenmesi". *Darulfunun İlahiyat*. XXXI (2):247-274.
- İlyuza, Mannapova vd. (2019). "Ponyatiye şçastya v drevnegreçeskoy filosofii". *Voprosı studençeskoy nauki*. XXXII (4):233-236.
- Kindi (2014). *Üzüntüyü Yenmenin Çareleri* (Kindi Felsefi Risâleler içinde, ed. Mahmut Kaya), İstanbul: Klasik Yayınları.
- Kondraşeva, Ekaterina (2021). "Transformatsiya biografiçeskogo materiala kak printsip sootnoşeniya hudojestvennoy i vnehudojestvennoy realnosti (na materiale prozi Viktorii Tokarevoy)". *Gumanitarniy Nauçniy Vestnik*. VII: 123-126.
- Pavlova, Olga (2021). "İslamskaya kontseptsiya şçastya: psiholojiçeskiy analiz". *Minbar. Islamic Studies*. XIV (4):923-950.
- Şevçenko, Osip (2022). "Filosofskiye kontesptı şçastya i stradaniya" (25.05.22). *Mejdunarodnaya nauçno-praktiçeskaya konferentsiya 'Aktualniye problemi gumanitarnih, sotsialnih i estestbennih nauk'*. Gjel: Gjelskiy gosudarstvenniy universitet:224-225.
- Şopengauer, Artur (2020). *Golod, strah smerti i polovoy instinkt. "Mir est gospital dlya umalişennih*. Moskva: İzd. Rodina.
- Tan, Eda (2012). *V. S. Tokareva'nın Öykülerinde Metropol Yaşamındaki insanın Güncel Kaygıları*. Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi).
- Tokareva, Viktoriya (2018). *Samuy şçastliviy den*. Moskva: Azbuka-Attikus.

Vatandaş, Saniye (2017). "Felsefenin Kadim Bir Konusu Olarak Ahlâk ve Ahlaki Eylemin Amacı Olarak "Mutluluk". *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. IV (VII): 1-9.

Prof. Dr. Soner Akpınar

**ÇAĞDAŞ
TÜRK ROMANINDA
6-7 EYLÜL OLAYLARI**

Rumlar Etnisite ve Kimlik

Günce Yayınları

MUNİS FAİK OZANSOY

Yaşamı, Yapıtları, Sanatı

H. Yasemin Mumcu

Günce Yayınları

FAİK ÂLİ OZANSOY

YAŞAM ÖYKÜSÜ, YAPITLARI VE ŞAIRLİĞİ

DOÇ. DR. SEVİM KARABELA ŞERMET

Günce Yayınları

Başka Bir Tarih Hayal Etmek

**TÜRK EDEBİYATINDA
ÜKRONYA**

MURAT GÜR

Günce Yayınları